

Dosarul nr. Ira-747/2023

1-21082688-01-Ira-15052023

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

13 iunie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Guzun Ion,

Judecători – Eremciuc Ghenadie și Daguța Sergiu,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpatul Dașchevici Mihail cu avocatul acestuia, Gorobica Oleg, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 12 august 2022 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2023, în cauza penală privindu-l pe

Dașchevici Mihail Xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 06.06.2021 – 12.08.2022;

2. Instanța de apel: 14.09.2022 – 07.02.2023;

3. Instanța de recurs ordinar: 15.05.2023 – 13.06.2023.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 12 august 2022, Dașchevici Mihail a fost recunoscut vinovat și condamnat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.152 alin.(1) și art.201¹ alin.(1) lit.a) și b) Cod penal.

S-a liberat de răspunderea penală Dașchevici Mihail învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute la art.152 alin. (1) și art.201¹ alin.(1) lit.a) și b) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție prevăzut de art.60 alin.(1) lit.a) Cod penal, cu încetarea procesului penal în privința inculpatului Dașchevici Mihail.

S-a încasat de la Dașchevici Mihail în beneficiul lui Dașchevici-Lefter Natalia suma prejudiciului moral în mărime de 50 000,00 (cincizeci mii,00) lei, în rest acțiunea civilă s-a respins.

S-a încasat de la Dașchevici Mihail în contul statului cheltuielile judiciare în mărime de 896,00 lei.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Dașchevici Mihail, la data de 30 ianuarie 2009, în propria locuință din localitatea Mihalașa, raionul Telenești, a inițiat un conflict cu soția sa Dașchevici Natalia, pe fonul unor probleme familiare, apoi în scop de impunere a voinței sale, a aplicat violență psihologică în privința ei,

manifestată prin înjurare și insultare, după ce a îmbrâncit-o cu putere, a căzut l-a podea peste piciorul stâng. Drept urmare, potrivit raportului de expertiză judiciară medico-legală nr.202128D0012, din 14.01.2021, Dașchevici Natalia, s-a ales cu vătămări corporale medii, cu dereglarea sănătății de lungă durată sub formă de: fractură maleola laterală pe stânga.

Astfel, instanța de fond a stabilit că, prin acțiunile sale intenționate Dașchevici Mihail a comis infracțiunea prevăzută de art. 152 alin. (1) Cod penal, individualizată prin - *vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau sănătății, care nu este periculoasă pentru viață, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății.*

Tot el, în seara zilei de 19 martie 2017, intenționat, fiind în stare de ebrietate produsă de alcool, având intenția de a aplica violența domestică în privința unui membru ai familiei sale, în scop de atingere a vieții și integrității corporale și psihologice a acesteia, în propria locuință, din localitatea Mihalașa, raionul Telenești, a inițiat un conflict cu soția sa Dașchevici Natalia, pe fonul unor probleme familiare, apoi în scop de impunere a voinței sale, a aplicat violență psihologică în privința ei, manifestată prin înjurare și insultare, provocându-i sentimentul de temere și neliniște, după ce a aplicat violența fizică, manifestată prin îmbrâncire bruscă, cu lovirea cu capul în regiunea frunții de colțul unui dulap din antreu. Drept urmare, potrivit raportului de expertiză judiciară medico-legală nr.202125P0078, din 07.04.2021, Dașchevici Natalia, s-a ales cu vătămări corporale ușoare, cu dereglarea sănătății de scurtă durată sub formă de: cicatrice în regiunea frontală dreapta, care este consecința unei plăgi contuze.

Astfel, instanța de fond a stabilit că, prin acțiunile sale intenționate Dașchevici Mihail a comis infracțiunea prevăzută de art. 201¹ alin.(1) lit. a) și b) Cod penal, individualizată prin - *violența în familie, adică acțiunea sau inacțiunea intenționată, comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății, intimidare în scop de impunere a voinței sau controlului personal asupra victimei, săvârșite asupra unui membru al familiei.*

3. Împotriva sentinței a declarat apel inculpatul Mihail Dașchevici și avocatul Oleg Gorobica, prin care au solicitat admiterea cererii de apel, casarea totală a sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 12.08.2022, și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Dașchevici Mihail să fie achitat din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii. Respingerea acțiunii civile depuse de Dașchevici-Lefter Natalia împotriva lui Dașchevici Mihail cu privire la repararea prejudiciului material și moral ca tardivă și neîntemeiată.

În motivarea apelului, s-a indicat că, cu sentința primei instanțe nu sunt de acord, o consideră ilegală, neîntemeiată și contrară normelor de drept material și procedural.

Au citat declarațiile inculpatului Dașchevici Mihail și părții vătămate Dașchevici-Lefter Natalia.

Au relevat că, analizând declarațiile părții vătămate în coroborare cu cele ale inculpatului se deduce că însuși partea vătămată recunoaște că după producerea evenimentelor în 2009 și 2017 nu a povestit la nimeni și nu s-a adresat nimănui cu careva plângeri precum că este supusă violenței din partea soțului la acea etapă, și doar după divorț și conflictele din familie din perioada anilor 2021-2022 a depus o plângere și expune cu totul altă versiune a faptelor din anii 2009 și 2017.

Apelanții au susținut că, este foarte grav cum prima instanță a pus la baza vinovăției declarațiile părții vătămate care sunt contradictorii, ambigue și neconfirmate de nici o altă probă la materialele dosarului. Au considerat că, se atestă încălcarea art.8 al Codului de procedură penală, unde se indică că „(1) Persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită. În modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă. (2) Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. (3) Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.”

Au invocat că, prima instanță a reținut în mod neîntemeiat în calitate de probe ce dovedesc vinovăția dl Dașchevici Mihail declarațiile mai multor martori, ori în același timp este important de menționat că toți martorii au confirmat versiunea relatată de însuși partea vătămată și inculpată precum că în perioada anilor 2009 și 2017 Dașchevici Natalia a căzut sau s-a lovit singură, dar nu a fost bătută sau bruscată de fostul soț Dașchevici Mihail.

Inculpatul și avocatul au afirmat că, în ședința de judecată s-a stabilit cu certitudine din probele cercetate că nu există nici un martor ocular care ar fi văzut sau aflat de la careva persoane de careva acțiuni violente din partea lui Dașchevici Mihail față de fosta soție Dașchevici Natalia.

Au pretins că, instanța de fond a încălcat și a aplicat eronat prevederile art.101 Cod de procedură penală.

Apelanții au menționat că, prima instanță indică ca probe ale vinovăției rapoartele de expertiză medico-legale cu privire la unele vătămări, dar nu analizează aceste probe în ansamblu cu declarațiile părții vătămate din anii 2009 și 2017 în care ultima indică că a căzut jos sau s-a lovit singură. Astfel, prima instanță a reținut doar învinuirea și argumentele părții acuzării ce au fost relatate în rechizitoriu și nu a elucidat deloc argumentele și poziția de apărare a părții apărării. În așa mod, instanța de fond nu a respectat o serie de drepturi și garanții procesuale ale dl Dașchevici Mihail, care sunt parte la unui proces echitabil și stipulate la art. 19 al Codului de procedură penală.

Au afirmat că, în prima instanță din declarațiile martorului Lefter Tudor Constantin, care este tatăl părții vătămate, s-a stabilit că ultimul se cunoaște cu judecătorul de caz Popa Gheorghe, sunt de baștină din aceeași localitate, satul Mîndrești, și cunoaște multe alte circumstanțe despre el din trecut. În aceste circumstanțe, prima instanță urma să aplice art. 33 și 34 ale Cod de procedură penală și era obligată să facă declarație de abținere de la judecare cauzei, însă nu a făcut-o. Totodată, partea apărării nu poate cunoaște toate circumstanțele cu privire la trecutul persoanelor în cauză, a crezut în obiectivitatea instanței de fond până la pronunțarea sentinței și respectiv nu a avut toată informația necesară pentru a declara și exercita dreptul la recuzare.

Apelanții au explicat că, despre ilegalitatea sentinței pronunțate vorbește și faptul că prima instanță nu a expus tot conținutul declarațiilor martorilor, nu a combătut și analizat argumentele părții apărării, mai ales răspunsurile părții vătămate și ale martorilor acuzării la întrebările adresate de partea apărării, fapt ce duce la nemotivarea, inegalitatea părților în proces și caracterul superficial al sentinței adoptate.

Concomitent, la materialele dosarului penal au fost anexate o serie de acte judecătorești din perioada anilor 2020-2021 prin care cererile și plângerile doamnei Dașchevici Natalia cu privire la acțiuni de violență din partea dl Dașchevici Mihail au fost respinse de Curtea de Apel Chișinău și Judecătoria Orhei (sediul Telenești) ca neîntemeiate din lipsă de probe.

A concluzionat partea apărării că analizând toate probele în cumul și studiind minuțios rechizitoriul cu învinuirea adusă, este lesne de înțeles că Dașchevici Mihail este o victimă a unor declarații eronate și motive meschine ale fostei soții ce urmărește ilegal sancționarea fostului soț, iar acuzarea în lipsa unor probe cu privire la vinovăția inculpatului și în prezența tuturor probelor cu privire la dezvinovăția inculpatului a solicitat recunoașterea lui Dașchevici Mihail culpabil în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 152 alin.(1) și art.201¹ alin.(1) lit.a) și b) Cod penal.

Suplimentar, au invocat faptul că prima instanță în mod ilegal și neîntemeiat a dispus și încasarea unui prejudiciu peste termenul de 3 ani de prescripție prevăzut de art. 391 și 395 ale Codului Civil, unde se prevede că *„Termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani. Termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.”*

Astfel, a indicat apărătorul că, instanța de fond a dispus în mod nelegitim adoptarea unei sentințe prin care l-a recunoscut culpabil pe Dașchevici Mihail, pe când avea toate elementele și argumentele necesare și utile pentru adoptarea în mod obiectiv a unei sentințe de achitare conform art. 384, 385 și 390 ale Codului de procedură penală.

3.1. Legalitatea sentinței a fost contestată cu apel și de către partea vătămată Dașchevici-Lefter Natalia, prin care a solicitat, casarea parțială a sentinței în partea laturii civile, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a admite acțiunea civilă integral. A încasa din beneficul lui Dașchevici Mihail în beneficiul lui Dașchevici-Lefter Natalia suma de 200 000 mii lei cu titlu de prejudiciul moral suferit în urma comiterii infracțiunii.

În motivarea apelului, a indicat partea vătămată că, instanța de judecată concluzionând vinovăția inculpatului a admis ca probe și a pus la baza sentinței rapoartele de expertiză medico-legală, expertiză psihologică precum și declarațiile martorilor audiați în cadrul cercetării judecătorești, astfel avea obligația de a se expune și asupra laturii civile.

A relevat că, instanța nu a făcut trimitere în partea motivatorie a sentinței și nu s-a expus cu privire la latura civilă și cum a ajuns la concluzia admiterii parțiale a acțiunii civile, încasând doar parțial suma de 50 000 mii lei.

A considerat că, instanța de judecată neîntemeiat în mod arbitrar a redus din suma de 200 000 mii lei, pretenție înaintată în acțiunea civilă de către partea vătămată Dașchevici -Lefter Natalia și nu și-a motivat soluția din care temei a încasat doar suma de 50 000 mii lei. Or, instanța de judecată are obligația de a se expune în sentință asupra tuturor aspectelor care au fost cercetate în cadrul cercetării judecătorești și asupra tuturor pretențiilor înaintate de către părți.

Apelanta a relevat că, hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil și ale altor domenii de drept.

3.2. Ulterior, în adresa instanței prin intermediul poștei electronice a parvenit o nouă cerere de apel depusă de către partea vătămată Dașchevici-Lefter Natalia, prin care a solicitat admiterea prezentei cereri de apel, casarea integrală a sentinței Judecătoreiei Orhei, sediul Telenești din 12.08.2022, ca fiind ilegală și nemotivată, cu adoptarea unei noi decizii potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului Dașchevici Mihail, să-i fie stabilită pedeapsă cu închisoare în baza infracțiunii prevăzute la art. 201¹ alin.(l) lit. a) și b) Cod penal, iar acțiunea civilă depusă să fie admisă integral.

În susținerea cererii sale suplimentar a invocat că, instanța de judecată nu a motivat deloc soluția adoptată prin sentința de condamnare, aceasta fiind în întregime bazată doar pe aspectul vinovăției inculpatului Dașchevici Mihail, pe probele care îi susțin vinovăția. Astfel, instanța de fond nu a motivat deloc soluția în privința liberării inculpatului de răspundere penală, precum și admiterea doar parțial a acțiunii civile înaintate. În aceste circumstanțe, a constatat că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

De asemenea, a considerat că, instanța de judecată a emis sentința în cauză, aplicând eronat legea, astfel încât, potrivit legii penale, inculpatul Dașchevici Mihail urma să fie supus răspunderii și pedepsei penale în baza art. 201¹ alin.(l) lit. a) și b) Cod penal.

A menționat că potrivit legii penale în vigoare la momentul săvârșirii faptei prejudiciabile și anume infracțiunea prevăzută la art. 201¹, alin.(1) lit. a) și b) se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu închisoare de la 1 la 6 ani.

Infracțiunea prevăzută la art. 201¹ alin.(1) lit. a) și b) Cod penal se clasifică drept infracțiune gravă, pentru care, termenul de prescripție conform Codului penal în vigoare la momentul săvârșirii faptei și anume art. 60, alin. (1), lit. e) Cod penal este de 15 ani de la săvârșirea unei infracțiuni grave.

În aceste circumstanțe, instanța de fond nu a avut temeiuri legale de a aplica instituția prescripției în situația în care, infracțiunea de violență în familie a fost săvârșită la data de 19 martie 2017, astfel, pînă în prezent, termenul de prescripție față de aceasta încă nu a expirat.

Suplimentar, a considerat că, la stabilirea mărimii și categoriei pedepsei instanța urma să ia în considerare faptul că inculpatul Dașchevici Mihail nu și-a recunoscut vina, conduita ultimului vizavi de infracțiunea săvârșită, conduita ultimului față de partea vătămată, acesta nu a recuperat prejudiciul pricinuit părții vătămate.

Careva circumstanțe ce atenuază răspunderea penală, conform art. 76 Cod penal în privința lui Dașchevici Mihail nu au fost stabilite.

Astfel, la caz, se atestă prezența prejudiciului moral, manifestat prin suferințele psihice și fizice, acțiunile celui ce a cauzat acest prejudiciu a generat o reacție psihică negativă în conștiința persoanei vătămate (suferințe psihice), cât și senzații negative (suferințe fizice), ceea ce în cazul dat este cu desăvârșire.

Prin urmare, a considerat corect, că instanța de judecată, trebuia să constate existența prejudiciului moral și să încaseze echivalentul bănesc solicitat, ce ar fi în mică parte apt de a satisface suferințele fizice și morale ale părții vătămate, de a aduce satisfacție morală, în coraport cu gravitatea prejudiciului săvârșit persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

A relevat partea vătămată că, instanța de judecată urma să admită în întregime acțiunea civilă depusă în cadrul procesului penal în fața primei instanțe.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2023, a fost respins ca nefondat apelul comun al inculpatului Dașchevici Mihail și a avocatului în numele acestuia.

Admis din alte motive apelul părții vătămate Dașchevici-Lefter Natalia, casată, inclusiv în baza art.409 Cod de procedură penală parțial sentința Judecătorei Orhei, sediul Telenești, din 12.08.2022, privindu-l pe Dașchevici Mihail doar în latura penală și a fost pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Dașchevici Mihail a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(1) Cod penal și în baza art.53 lit.g) și art.60 alin.(1), lit. b) Cod penal

a fost liberat de răspunderea penală, deoarece a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală.

Dașchevici Mihail a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin.(1), lit. a), b) Cod penal și în baza art.53 lit.g) și art.60 alin.(1), lit. b) Cod penal a fost liberat de răspunderea penală, deoarece a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală.

Au fost menținute celelalte dispoziții ale sentinței.

4.1. În motivarea soluției date, instanța de apel a reținut, că instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului Dașchevici Mihail, care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală dată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Prin justificarea probelor cercetate, instanța de apel a considerat dovedită cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Examinând probatorul administrat, instanța de apel a considerat dovedită în afara dubiilor rezonabile vina inculpatului Dașchevici Mihail pe deplin prin următoarea sistemă de probe pertinente, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele, cum ar fi declarațiile: părții vătămate Dașchevici-Lefter Natalia; martorului Lefter Tudor; martorului Baltag Tatiana; martorului Ciocanu Mihail; martorului Carp Sergiu; martorului Dașchevici Grigore; martorului Tofan Aurelia; martorului Balan Alexandru; martorului Ilescu Eugenia; martorului Lefter Tamara; martorului Xxxxxx; martorului Mereuță Olga; cât și probele scrise:

- procesul verbal de ridicare, acțiune procesuală efectuată la data de 05.01.2021, în cadrul căreia de la Dașcevici Natalia, a fost ridicată evaluarea psihologică pe numele fiicei minore Xxxxxx, născută Xxxxxx, locuitoare a or. Telenești, str. Ștefan cel Mare, efectuată de către IMSP CS Sîngerei, Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor „Viitorul”, din 09.10.2020 f.d. (66);

- raportul de evaluare psihologică IMSP CS Sîngerei, Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor „Viitorul”, efectuat minorei Xxxxxx născută Xxxxxx, s-a constatat că minora are un grad de anxietate ridicat, se percepe ca o persoană ne semnificativă cu un nivel al încrederii în sine scăzut, labilitate psihică și emoțională și vulnerabilitate la stres f.d.(67);

- raportul de constatare medico-legală nr. 202028D0278, din 06.10.2020, conform datelor medicale prezentate din luna februarie 2009, cet. Dașchevici Natalia, s-a aflat la tratament ambulator pînă la sfîrșitul lunii aprilie 2009 cu diagnoza: Fractură Maleola laterală pe stînga cu deplasare care după caracterul său condiționează o dereglare a sănătății de lungă durată și după acest criteriu se califică ca vătămare corporală medie f.d. (67);

- raportul de expertiză judiciară nr.202128D0012 din 14.01.2021, conform datelor din cartela de ambulator la cet. Dașchevici N. clinic s-a constatat: fractură maleola laterală pe stînga, care au fost cauzate posibil în termenul și circumstanțele indicate de la acțiunea traumatică prin lovire cu sau și la lovirea de un corp, obiect dur-contondent posibil și la o cădere accelerată și lovirea cu 1/3 inferioară a gambei de careva obiect (e), corp (uri), suprafață (e) dur-contodent (e), condiționează o dereglare a sănătății de lungă durată și după caracterul său se califică ca vătămare corporală MEDIE (f.d.29);

- copiile din registrul SR Telenești, a persoanelor aflate la evidența medicului de familie, conform numărului de ordine nr.247, a certificatului medical nr.2397059, la Dașchevici Natalia, născută 1983, locuitoare a satului Mihalașa raionul Telenești, s-au stabilit TCC Plagă contuzionată, eliberată de la muncă de la 20.03.2017 pînă la 27.03.2017, total zile calendaristice eliberate de la muncă f.d. (115);

- copia certificatului de concediu medical Nr.2397059, din 20 martie 2017, potrivit căruia, în perioada activității în cadrul companiei CS „Salamer Com” SRL, sediul or.Telenești, Dașchevici Natalia, s-a aflat în concediu medical din 20 martie 2017 pînă la 27 martie 2017 (inclusiv) f.d. (127);

- raportul de expertiză judiciară nr.202125P0078 din 07.04.2021, potrivit căruia la Dașchevici Natalia, s-a constatat: cicatrice în regiunea frontală dreaptă, care este consecința unei plăgi contuze, care a putut fi provocată prin acțiune traumatică cu obiect contodent, dur sau la lovire de acesta, printr-o îmbrîncire bruscă și a lovirii cu capul în regiunea frunții de colțul dulapului posibil în timpul și circumstanțele indicate în ordonanță (martie 2017), condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămare corporală ușoară f. d. (155).

Astfel, instanța de apel, audiind participanții la proces, verificând prin prisma art. 101 Cod de procedură penală probele administrate la etapa de urmărire penală, cercetare judecătorească în prima instanță și verificate în instanța de apel a constatat că instanța de fond a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, și anume comiterea de către Dașchevici Mihail a infracțiunilor prevăzute de art. 152 alin.(1) din Codul penal, „*vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau sănătății, care nu este periculoasă pentru viață, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății*” și art. 201¹ alin.(1) lit. a) și b) din Codul penal, „*violența în familie, adică acțiunea sau inacțiunea intenționată, comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății, intimidare în scop de impunere a voinței sau controlului personal asupra victimei, săvârșite asupra unui membru ai familiei*”.

Astfel, instanța de apel a considerat că vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor incriminate este confirmată prin cumulul de probe cercetate,

enumerare mai sus, ce coroborează între ele și careva divergențe care ar trezi dubii nu sunt reținute.

Analizând temeiul dat în raport cu motivele invocate în apelul comun declarat de către inculpat și avocat în numele acestuia, instanța de apel a constatat că acesta nu și-a găsit confirmare.

După cum rezultă din conținutul apelului, apărătorul nu este de acord cu condamnarea clientului său, considerând că lipsesc probe care ar confirma vinovăția lui în săvârșirea infracțiunilor imputate.

Totodată, instanța de apel a atestat că argumentele invocate de apelant referitor la achitarea inculpatului, pe motiv că probele administrate în cauză nu dovedesc vinovăția acestuia în comiterea infracțiunilor imputate, constituie în sine un dezacord cu modul de apreciere a probelor administrate în dosar.

În această ordine de idei, instanța de apel a menționat faptul că, concluziile primei instanțe sunt motivate și argumentate din punct de vedere al temeiniciei și legalității, sub aspectul că, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor imputate a fost dovedită în cadrul procesului penal, astfel faptele acestuia, reținute prin sentință, întrunesc elementele infracțiunilor imputate.

Adițional față de lucrul judecat de prima instanță, instanța de apel a constatat o motivare amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți, în raport cu faptele reținute în sarcina inculpatului astfel, fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din CEDO.

Instanța de apel analizând totalitatea probelor administrate coroborate cu circumstanțele cauzei penale, a considerat necesar ca Dașchevici Mihail, să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.152 alin.(1) și art.201¹ alin.(1) lit.a) și b) Cod penal însă a-l libera de pedeapsă penală, deoarece a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală.

Potrivit Codului penal, la momentul comiterii infracțiunii, 30 ianuarie 2009, persoana recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(1) Cod penal, se sancționa cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 140 la 240 de ore sau cu închisoare de până la 4 ani.

La fel potrivit Codului penal, la momentul comiterii infracțiunii, 19 martie 2017, persoana recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin.(1) lit. a) și b) Cod penal, se sancționa cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 180 de ore sau cu închisoare de până la 3 ani.

Reieșind din prevederile art. 16 alin. (3) Cod penal infracțiunile prevăzute de art. 152 alin.(1) și art.201¹ alin.(1) lit.a) și b) Cod penal, se încadrează în categoria infracțiunilor mai puțin grave.

Potrivit art. 53 lit. g) Cod penal, persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componentei de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazurile: prescripției de tragere la răspundere penală.

Conform art.60 alin.(1) lit. b) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii a expirat termenul de 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.

Din materialul probator al cauzei, cu certitudine s-a constatat, că inculpatul a săvârșit infracțiunile la 30 ianuarie 2009 și la 19 martie 2017, adică la timpul judecării propriu-zise au trecut mai mult de 5 ani de la data săvârșirii infracțiunii.

Prin urmare, s-a constatat că în cauză a intervenit prescripția tragerii la răspundere penală a inculpatului în baza art. 152 alin.(1) și art.201¹ alin.(1) lit.a) și b) Cod penal.

În această ordine de idei, în virtutea celor expuse supra, instanța de apel a constatat recunoașterea vinovăției lui Dașchevici Mihail în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin.(1) și art.201¹ alin.(1) lit.a) și b) Cod penal, însă l-a liberat de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală prevăzut de art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, dat fiind faptul că de la momentul comiterii infracțiunilor au trecut mai mult de 5 ani.

Astfel, instanța de fond, la adoptarea sentinței a indicat că Dașchevici Mihail s-a liberat de răspunderea penală de comiterea infracțiunilor prevăzute la art.152 alin. (1) și art.201¹ alin.(1) lit.a) și b) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție prevăzut de art.60 alin.(1) lit.a) Cod penal, cu încetarea procesului penal în privința inculpatului Dașchevici Mihail, or luând în considerație pedepsele prevăzute de articolele art.152 alin. (1) și art.201¹ alin.(1) lit.a) și b) Cod penal, acestea fiind infracțiuni mai puțin grave, urma a fi aplicate prevederile art.60 alin.(1) lit.b) Cod penal, ca de altfel, aceste prevederi urmau a fi aplicate separat, pentru fiecare infracțiune în parte.

Cu referire la acțiunea civilă, cercetând materialele cauzei penale, instanța de apel a constatat că, partea vătămată Dașchevici-Lefter Natalia, a înaintat la etapa urmăririi penale o cerere prin care se solicită încasarea prejudiciului material în sumă de 200000 lei.

În cadrul ședinței instanței de apel partea vătămată și-a concretizat pretențiile, solicitând încasarea din contul inculpatului a sumei de 50000 lei în calitate de prejudiciu biologic, 10200 lei - prejudiciu material, și 200000 lei - prejudiciu moral.

Prin prisma normelor prevăzute la art. 2036 alin. (1), (2), 2037 Cod civil, instanța de apel a conchis că cerința părții civile Dașchevici-Lefter Natalia privind încasarea prejudiciului moral este întemeiată, or prin acțiunile culpabile ale inculpatului, părții vătămate Dașchevici-Lefter Natalia i-a fost cauzată o anumită stare de stres, dureri și suferințe fizice. Existența daunei morale pricinuite lui Dașchevici-Lefter Natalia prin infracțiunea săvârșită de Dașchevici Mihail este dovedită de existența prejudiciului adus sănătății. Or, durerea și suferința fizică a celui pătimit sunt elementele nemijlocite care atestă existența unui prejudiciu moral.

Din aceste considerente, instanța de corect a admis parțial solicitarea părții vătămate, și a încasat din contul inculpatului Dașchevici Mihail suma de 50 000 lei

cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul părții civile Dașchevici-Lefter Natalia. Or, aceste despăgubiri au un rol compensatoriu, prin care se urmărește o reparație justă și echitabilă a prejudiciului moral suferit și, nu îmbogățirea fără justă cauză.

Instanța de apel a reținut că, cuantumul prejudiciului moral dispus spre încasare a fost determinat de către prima instanță cu respectarea criteriului echității, care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale, echitabile, adică în așa fel trebuie stabilite încât să asigure efectiv o compensare suficientă și nicidecum exagerată a cuantumului prejudiciului moral.

Cu referire la prejudiciu biologic, instanța de apel a reținut că, potrivit art. 2033 Cod civil, în cazul vătămării integrității corporale sau altei vătămări a sănătății, pe lângă repararea prejudiciului patrimonial și celui moral, se va plăti o despăgubire separată pentru însăși vătămare (prejudiciul biologic). Vătămarea sănătății cuprinde și vătămarea sănătății mintale doar dacă ea se manifestă printr-o maladie sau o stare care necesită asistență ori un serviciu medical.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că nu orice vătămare a integrității corporale sau a sănătății acordă dreptul persoanei vătămate la repararea prejudiciului biologic, ci doar acele vătămări care duc la pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman descrise supra.

La caz, Dașchevici-Lefter Natalia a pretins repararea prejudiciului biologic ca urmare a vătămării corporale manifestată prin fractură maleola laterală pe stânga, care potrivit raportului de constatare nr. 202028D0278 din 06.10.2020 se califică ca vătămare corporală medie (f.d.67).

În acest sens, instanța de apel a conchis că vătămările corporale constatate la Dașchevici-Lefter Natalia nu duc la pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman, prin urmare lui Dașchevici-Lefter Natalia nu i-a fost cauzat careva prejudiciu biologic, circumstanțe ce înlătură răspunderea delictuală a lui Dașchevici Mihail în acest sens.

Cu referire la încasarea prejudiciului material, instanța de apel a notat că partea vătămată nu a prezentat probe ce ar confirma suportarea prejudiciului material.

Cu referire la argumentul părții apărării privind expirarea termenului de prescripție a acțiunii civile, instanța de apel a notat că potrivit art. 220 alin. (4) Cod de procedură penală, termenul de prescripție prevăzut de legislația civilă nu se aplică acțiunilor civile soluționate în procesul penal.

Reieșind din aceste considerente, instanța de apel a concluzionat că, argumentele invocate în cererea de apel comun al inculpatului Dașchevici Mihail și a avocatului sunt neîntemeiate și nu pot servi temei de admitere a apelului, cât privește cele invocate de către partea vătămată, din alte motive, în partea laturii penale și-au găsit confirmarea parțial și au fost admise, prin urmare sentința Judecătorei Orhei (sediul Telenești) din 12.08.2022, privindu-l pe Dașchevici Mihail, a fost casată parțial doar în partea cheltuielilor de judecată.

5. Împotriva hotărârilor judecătorești declară recurs ordinar inculpatul cu avocatul acestuia, Gorobica Oleg, în termen, prin care, fără a invoca vreun temei de drept prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a hotărârilor contestate, și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Dașchevici Mihail să fie achitat din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Totodată, solicită respingerea acțiunii civile depuse de Dașchevici-Lefter Natalia împotriva lui Dașchevici Mihail cu privire la repararea prejudiciului material și moral ca tardivă și neîntemeiată.

În motivarea cererii de recurs recurenți indică aceleași motive ca și în cererea de apel descrisă la pct. 3 al prezentei decizii și la f. d. 60-66, vol. II, suplimentar invocând prevederile art. 6, 8 CEDO.

6. Pe marginea recursului declarat, procurorul a depus referință prin care a solicitat inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

7. *Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente:*

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul penal lecturând textul recursului reține că, de către recurenți se indică faptul că, prin probele administrate nu a fost confirmată vinovăția inculpatului Dașchevici Mihail, neinvocând nici un temei de casare prevăzut la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, solicitînd să fie achitat din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, temei ce se încadrează la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că „*hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel atunci când nu au fost întrunite elementele infracțiunii*”.

Verificând probatoriul administrat în cauză prin prisma opiniei recurenților, în sensul că nu a fost dovedită vinovăția lui Dașchevici Mihail, fiind condamnat numai

prin prisma declarațiilor martorilor acuzării, Colegiul penal o consideră ca neîntemeiată.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, poate administra, la cererea părților orice probe noi și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Colegiul penal reține, că instanța de apel judecând cauza și verificând probele în ședința de judecată a motivat detaliat și clar soluția adoptată în urma propriei analize și examinări coroborate a probelor ce au servit ca temei pentru soluționarea laturii penale a cauzei, precum și a elementelor de fapt pe care se sprijină soluția de condamnare dispusă în cauză, expunându-se argumentat din care motive a ajuns la concluzia de menținere a sentinței de vinovăție a inculpatului de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 152 alin. (1) și art. 201¹ alin. (1) lit. a), b) Cod penal.

Totodată, instanțele de fond și-au argumentat soluția prin faptul că, din declarațiile părții vătămate, a martorilor și din probele materiale prezentate în cauză, cert se demonstrează comiterea de către inculpat a infracțiunilor prevăzute de art. art. 152 alin. (1) și art. 201¹ alin. (1) lit. a), b) Cod penal, probe care sânt descrise amănunțit în hotărârile judecătorești.

Instanța de recurs relevă, că argumentele recurenților invocate în recurs, referitor la nevinovăția inculpatului au fost obiect de dispută în cadrul instanței de apel, pe care Colegiul le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că, art. 6 par. 1 din Convenție, deși obligă instanța să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs. Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea procesul echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fie examinate chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Astfel, instanțele judecătorești inferioare reținând circumstanțele de fapt ale cauzei și-au motivat concluzia prin cumulul de probe administrate în cauză, cărora le-au dat o apreciere justă și obiectivă, prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept.

Totodată, nu este fondată nici critica recurenților, în sensul pretinderii că nu există nici un martor ocular, care ar fi văzut sau aflat de la careva persoane de careva acțiuni violente din partea lui Dașchevici Mihail față de fosta soție Dașchevici Natalia. Dimpotrivă, instanța de recurs atestă că, instanța de apel menținând sentința, prin care Dașchevici Mihail a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 152 alin. (1) și art. 201¹ alin. (1) lit. a), b) Cod penal, a luat în considerație probele administrate de către organul de urmărire penală, cercetate și analizate în cadrul instanței de apel, or faptul săvârșirii de către inculpat a vătămării intenționate medii a integrității corporale sau a sănătății și a violenței în familie, au fost confirmate prin

declarațiile părții vătămate Dașchevici-Lefter Natalia, fiind preîntâmpinată conform prevederilor art. 312 și 313 Cod penal, care a indicat că, *la data de 30 ianuarie 2009 seara a venit de la serviciu și făcea curățenie prin casă, între timp între ea și soțul ei Dașchevici Mihail s-a iscat o ceartă, în rezultatul căruia el a numit-o cu diferite cuvinte necenzurate în prezența celor doi copii minori, apoi a lovit-o cu pumnii peste diferite părți ale corpului, după care a izbit-o și ea a căzut cu toată greutatea pe piciorul stîng simțînd o fierbințeală și nu se putea ridica de jos. Declarațiile date fiind în coroborare cu declarațiile martorului Lefter Tudor, care a menționat că de la nepoatele sale a aflat că Dașchevici Mihail în urma unei certe a împins-o pe Natalia, ea a căzut jos și și-a rupt piciorul, apoi tot el a transportat-o la spital unde i-a pus piciorul în ghips, apoi tot de la ea a aflat că Mihail mai deseori o bătea și ea împla cu ochii vineți, dar de fiecare dată nu spunea ce pătea, deoarece era amenințată de Mihail, iar el era violent cu ea și ea se temea să spună despre violența din familie.*

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal respinge argumentele avocatului și ale inculpatului precum că, alte careva probe de către acuzare precum că Dașchevici Mihail a comis infracțiunile în cauză nu au fost prezentate, acesta urmînd a fi achitat, deoarece prima instanță întemeiat a reținut că faptele de care este învinuit Dașchevici Mihail, au avut loc.

Instanța de recurs conchide că, în prezenta speță au fost prezentate suficiente probe și anume declarațiile părții vătămate și a martorilor menționați, în coroborare cu procesele-verbale ale acțiunilor procesuale, care coroborează între ele și indică la Dașchevici Mihail că a comis infracțiunile prevăzute de art. 152 alin. (1) și art. 201¹ alin. (1) lit. a), b) Cod penal.

Așadar, în contextul celor expuse, Colegiul penal conchide că, concluziile la care au ajuns instanțele de fond privitor la calificarea acțiunilor și vinovăția inculpatului Dașchevici Mihail sunt corecte și corespund materialului probator. Totodată, instanța de apel corect și întemeiat l-a liberat de răspundere penală pe inculpatul Dașchevici Mihail în baza art. 152 alin. (1) și art. 201¹ alin. (1) lit. a), b) Cod penal, deoarece a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală.

Referitor la argumentul recurențelor cu privire la *respingerea acțiunii civile depuse de Dașchevici-Lefter Natalia împotriva lui Dașchevici Mihail cu privire la repararea prejudiciului material și moral ca tardivă și neîntemeiată*, Colegiul penal îl consideră neîntemeiat și declarativ, or instanța de apel s-a expus pe larg și întemeiat asupra acestui argument la f.d. 22 din decizia sa, temei pe care instanța de recurs ordinar îl însușește.

Colegiul penal nu acceptă nici motivele invocate în recursul ordinar cu privire la încălcarea prevederilor art.6, 8 CEDO cu referire la ignorarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, considerându-le declarative, decizia instanței de apel fiind corect motivată.

Din acest punct de vedere se atestă că, de fapt, în cauză nu s-au comis erorile de drept invocate, din care considerent se dispune inadmisibilitatea recursului declarat

de inculpatul Dașchevici Mihail cu avocatul acestuia, Gorobica Oleg ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Dașchevici Mihail cu avocatul acestuia, Gorobica Oleg, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2023, în cauza penală privindu-l pe **Dașchevici Mihail Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **13 iulie 2023**.

Președinte

Guzun Ion

Judecătorii

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu